

SBDam – innovatiivinen pato valtaojan virtauksensäätelyyn

Tehokas peruskuivatus. Söderfjärdenin peltomaa Pohjanmaalla on entistä merenpohjaa, joka on kuivatettu n. 100 vuotta sitten. Viljavasta, happamasta sulfaattimaasta huuhtoutuu typen lisäksi hapanta kuormitusta.

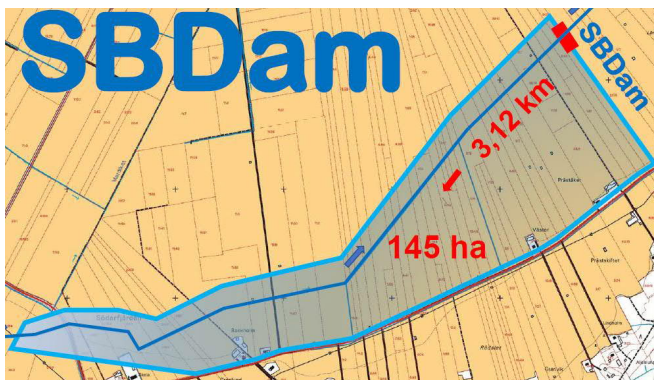
Ilmastonmuutos lisää kuivuusriskiä. Hapanta kuormitusta voidaan ehkäistä pitämällä pohjavedenpintaa mahdollisimman ylhäällä, jolloin rikkiyhdisteet eivät pääse hapettumaan. Vedenpidätys ylläpitää myös maankosteutta ja parantaa siten satoa.

Pato toimii aurinkoenergialla.

Talvella patoluukku on auki.

Padon vaikutusalue.

Askel kohti valuma-alueen vesienhallintaa.

Tasaisella maalla valtaojan padolla on laaja vaikutusalue, 145 ha. Valuma-alue padolla on n. 840 ha. Säätopato toteutettiin viljelijöiden aloitteesta ja asennettiin 2018. Vaikutusalueen kaikki viljelijät antoivat suostumuksen padolle.

Tavoitteena on

- Hidastaa virtausta ja ehkäistä maan kuivumista
- Parantaa kuivatusvesien vedenlaatua
- Vähentää uomaeroosiota ja sortumia
- Vähentää ojan pohjaa liettävää kasvillisuutta
- Varastoida kasteluvettä

Aurinkoenergialla toimiva moottori säättää patoluukkuja vedenpinnankorkeuden mukaan. Maksimipadotus on 107cm, mutta toistaiseksi padotus on ollut korkeimmillaan n. 60cm (kesän alussa). Suurten vesimäärien varalle on ylivuotorummut.

YHTEENVETO

KLIVA-hanke on seurannut padon vaikutuksia. Alueella on herännyt kiinnostus lisäpatoihin.

- Viereisellä viljelyn koekentällä testataan erilaisia salaojitusmenetelmiä. Säätosalaojitus yhdistettynä alkakasteluun on ylläpitänyt tasaista pohjavedenpintaa ja on osoittautunut ympäristöystävälliseksi tavaksi kasvattaa satoa.
- Padon varastoima vesi mahdollistaa kastelun
- Arvioitu padon käyttöikä 30 v., hinta noin 15 000€ (sis. kehittämiskulut) => n. 3,45€/v/ha
- Padon ylläpitoon menee n. 3-5 tuntia/v.
- On vielä selvitettävä mm. optimaalista patoluukkujen sulkemisaikaa keväällä
- Mahdollisuudet maatalouden investointitukeen?
- Veden padotus vaatii maanomistajien suostumuksen tai vesilain mukaisen luvan

Kehitystyössä mukana:

Lisää hankkeesta: kliva.org

Hankekoordinaattori Mari Lappalainen
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Vaasa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus